

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 92.

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, APRIL 18th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Delavski vodja imenuje prohibicijo največji eks- periment hinavščine

Washington, 17. aprila. Pred zborovanjem ameriških žensk, ki se borijo za odpravo prohibicije, je govoril včeraj podpredsednik Ameriške delavske federacije, Matthew Woll, ki je označil prohibicijo kot največji eksperiment hinavščine v svetovni zgodovini. Organizirano delavstvo Amerike, je rekel Woll, je danes pripravljeno zastaviti vse svoje sile, da čimprej poruši prohibicijski sistem v Zedinjenih državah. Prohibicija vsiljuje svobodnim ljudem tiranske postave. Kar imamo danes, namesto prohibicije, o kateri trdi predsednik Hoover, da je "plemenit eksperiment," pa imamo v resnici munšajn, nespoštovanje postav, domače pivovarne v kleteh in garažah in stotisoče prostоров, v katerih se prodaja opojna pijača. Dobili smo tihotapce, raketirje, gangeže, ki so zaslužili tisoče milijonov, odkar je nastala prohibicija. Dobili smo nemoralnost, pokvarjenost mladine, razvoj vsakovrstnih zločinov, o katerih prej pojma nismo imeli. To so blagoslovi prohibicije. Jaz sem za to, da se vrnemo k starim razmeram, ko so ljudje spoštovali postave in v miru živeli. Pred njim je govorila Mrs. Sabin, predsednica ženske organizacije, ki se bori za odpravo prohibicije. Izjavila je, da šteje danes njena organizacija že nad 300.000 članic, in da se še vedno nove prijavljajo. Medtem pa ženske suhaške organizacije propadajo v članstvu, kar je gotovo znamenje, da so tudi ženske, ki so se nekdaj borile za prohibicijo, že site tega "plemenitega eksperimenta."

Demokrati ne bodo pozabili Hooverja

Washington, 17. aprila. Demokrati so izjavili danes, da demokrati ne bodo pozabili, kako je predsednik Hoover preprečil, da kongres ni dovolil \$25.000.000 podpore brezposelnim. Ta zadeva bo prišla v demokratsko predsedniško kampanjo prihodnje leto. Dočim je Hoover vselej zahteval od kongresa, da nasiti Belgijce, Ruse, Kitajce in vse mogoče druge narode, se je pa uprl zahtevi ameriškega senata, da se dovoli \$25.000.000 za brezposelne.

Novi Sokol

V Jugoslovanskem društvenem domu na Recher Ave. se je sinoči organiziral Euclid Sokol. Na sestanku je bil navzoč ves odbor Slovenskega Sokola iz Clevelanda. Za organiziranje Sokola v Euclidu se je s posebno vnmemo zavzel Mr. Rotter, sin uglednega in marljivega narodnega delavca Mr. James Rotterja. Vaje se prično jutri, v nedeljo dopoldne, ob 10. uri, v ponedeljek in četrtek ob 7. zvečer. Več poročamo prihodnjič.

Prijetna zabava

Podružnica št. 14 S. Ž. Zvezze Priredi nocoj zvečer, v soboto, v društvenem domu na Recher Ave. prijetno domačo zabavo z banketom. Vstopnina je samo 50 centov. Po banketu se vrši ples. Ljubljanci in drugi, prijazno ste vabljeni k obilni udeležbi.

Igra na radio

Frank Ziberman bo igral v nedeljo na harmonike na radio postaji WJAY, in sicer od 9.15 do 9.30 dopoldne.

Nova španska republika se ima boriti z mnogo- vrstnimi težavami

Madrid, 17. aprila. Novi vodja španske vlade, Alcázar Zamora, je včeraj podal značilno izjavo glede nove španske republike. Povedal je: Španska monarhija je mrtva za vselej. Govorice, da se bo ponovno oživela, so brez vsake podlage. Mi smo zastopniki nove španske. Siti smo postali srednjeveške španske in starodavnih tradicij. Španci bodo dobili nove ideale in zdravo demokracijo. Diktatorstvo nikdar ni prenehalo na Španskem, kljub dejstvu, da je Primo de Rivera odstopil. Toda v resnici Primo ni bil resnični diktator. Ta posel je v resnici izvrševal kralj. On je spretno manevriral za kulisami. Alfonso je bil pravi politični tiran. Pod prijaznim obrazom je skrival moč avtokrata. On je torej absolutno odgovoren za revolucionarno gibanje. Medtem pa novi vladi nikakor ni lahko obvladati položaja. Ves vladni sistem se mora spremeniti, čečim komunisti nagajajo vladi. Radikalni punti so se pojavili v mestih Seville, Balboa in Barcelona. Obsedno stanje je tam proglašeno. Mnogo je bilo ubitih in ranjenih v medsebojnih bojih. Nova vlada je izjavila, da bo pregnani kralj lahko dobil vse svoje osebne stvari, katere je pustil pri odhodu. V zasebno kraljevo stanovanje ni došel prišel še noben uradnik. Španski kralj ima še mnogo milijonov vrednosti v Španiji.

Zvesti pes, ki je hotel rešiti gospodarja

New York, 17. aprila. V stanovanje Adolpha Adlerja na zapadni 80. cesti v tem mestu so prišli trije moški, ki so izjavili, da želijo najeti stanovanje. Adler je lastnik mnogih hiš. Ko se je Adler pripravil, da jim pokaže stanovanje, je eden izmed banditov potegnil revolver in zahteval denar. V tem trenutku je pridrvel v sobo hišni pes Trixie, ki je planil nad roparja. Vsi trije roparji so se tedaj umaknili in eden je pričel streljati proti psu, toda noben strel ni zadel psa, pač pa je dobil gospodar pet strelcev v truplo. Roparji so bežali navzdol, pes pa za njimi. Vsem trem je pes razgrtel obloko. Umaknili so se v avtomobil, nad katerim je skakal zvesti pes, ki je pol ure preganjal avtomobil, dokler se pes ni zgrudil. Roparji so pobegnili.

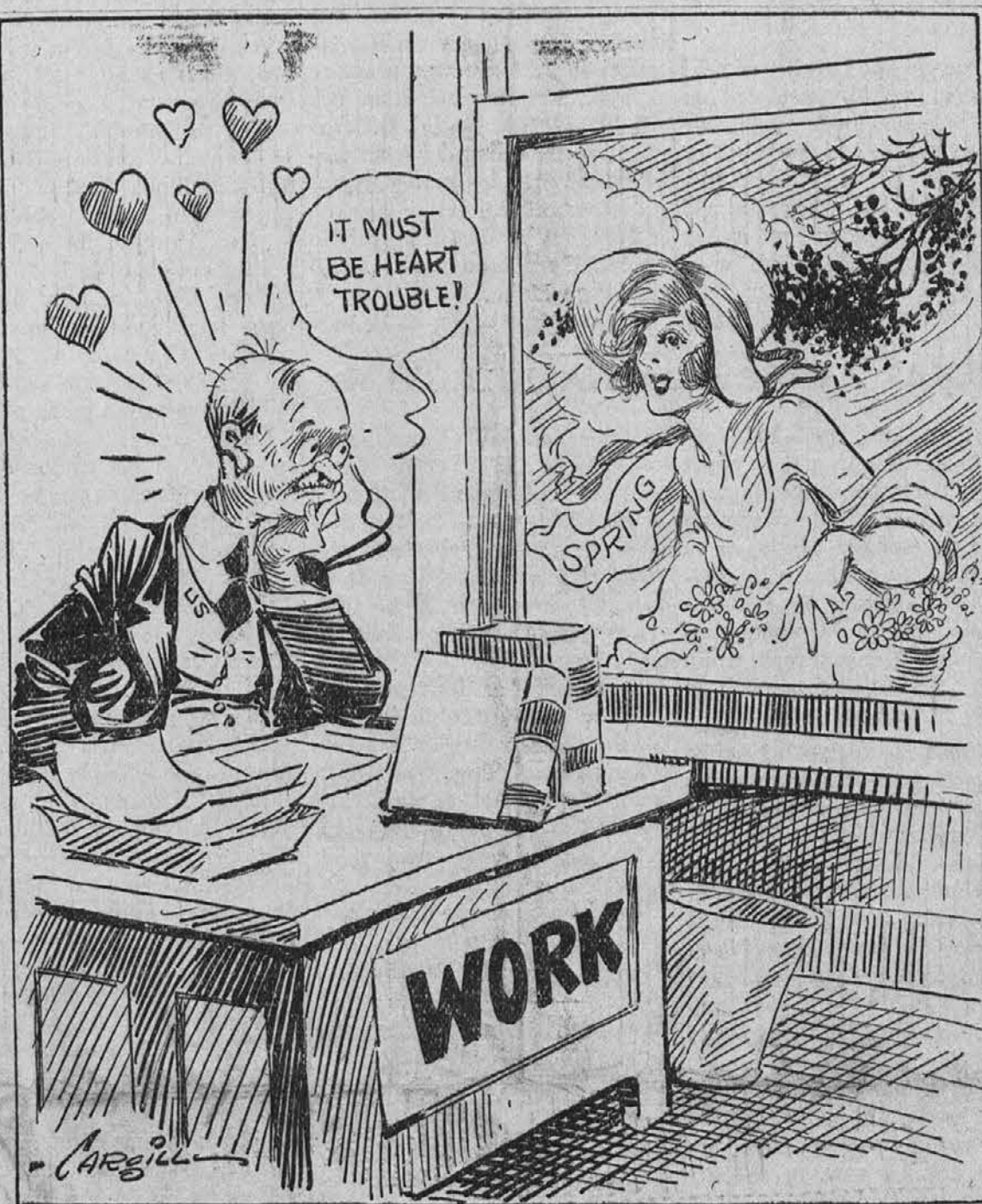
Stara obleka

V tednu, ki se prične s 3. majem bodo pobirali staro, obnošeno obleko in pohištvo. Vsak predmet pride dobro. Kar je pokvarjenega se popravi, in ljudje, ki popravljajo to, zaslužijo nekaj denarja, nakar se obleka ali pohištvo razdeli med potrebne. Obleke ali pohištvo lahko prineseš k Goodwill Industries, 2416 E. 9th St. ali pa telefonirate CHerry 7115, in se oglasi truk pri vas.

Šubelj-Banovec

Kot nam poroča g. Anton Šubelj, je najeta dvorana za dan 13. maja, da se vrši skupni koncert gg. Šubelj in Banovec. G. Banovec par dni po koncertu odputuje v staro domovino. G. Šubelj in g. Banovec še nista nastopila v Clevelandu skupno, torej bo njiju nastop pač nekaj zanimivega. O programu koncerta poročamo pravočasno.

POMLAD PRIHAJA V DEŽELO

Babson prerokuje, da so se časí zboljšali in se bliža konec krize

Washington, 17. aprila. Roger W. Babson, znani ameriški statistik in finančni ekspert, ki je več mesecev naprej prerokoval krah na newyorški borzi v letu 1929, in ki se je v resnici tudi pripetil in povzročil krizo, je danes povedal predsedniku Hooverju, da se je položaj precej zboljšal, in da se bliža konec gospodarske depresije. "To je prvič po dolgem času," je rekel Hooverju, "da mi je mogoče kot statistiku povedati, da se je položaj v deželi zboljšal." Babson pravi, da temeljijo njegove številke na dejstvih ne pa na upanju. Železnice n. pr. so zadnji mesec prevozile veliko več blaga kot pred enim letom, in uradne številke delavskega oddelka vladne kažejo večje število zaposlenih kot kdaj prej od leta 1929. Babson pravi, da v svojih računih ni upošteval ogromni vladni gradbeni program, ko se bo tekom enega leta potrošilo \$300.000.000 za nove zgradbe. Izjavil se je, da ne bi bilo nič čudnega, ako nastane pomanjkanje delavcev v gotovih industrijah še pred koncem leta. Tudi ne pričakuje, da bi se cene potrebnih stvari življenje radi boljših časov zvišale. Ostalo bo kot je sedaj. Nadalje pravi Babson, da je prebivalstvo zgubilo zaupanje v borzo, da se ne bo precej časa več tako divje špekuliralo, in da bo narasla cena zemljiščem.

Maša zadušnica

V ponedeljek, 20. aprila, se bo brala v slovenski cerkvi v Collinwoodu sv. maša zadušnica za pokojnim Louis Bukovcem. Prijatelji ranjkega so prošeni, da se udeležijo.

Vojne ladje in nadaljno vojaštvo na potu proti Nicaragui

Washington, 17. aprila. Ameriška vlada je odredila sinoči nadaljno vojaštvo na pot proti Nicaragui, da tam branijo interese ameriških državljanov napram novim izbruhom upornikov v Nicaragui. Križarka Memphis je dobila povelje, da odplove v Puerto Cabezas in topničarka Sacramento je odplula v Bluefield. V nicaraguanskih vodah se že nahajata topničarka Asheville. Povelje da odplove vojne ladje je dal mornariški tajnik Adams na priporočilo državnega tajnika Stimsona, ki se je včeraj tozadevno posvetoval s predsednikom Hooverjem tekom 45 minut glede položaja v Nicaragui. Medtem pa naznanja državni tajnik, da prvotni načrti za umaknitev ameriških vojakov iz Nicaraguae, se niso spremenili. Do 3. junija bo odšlo vse ameriško vojaštvo iz dežele, razven 500 mož. Še pred nekaj meseci je bilo v Nicaragui 5.000 marinov.

Srečno mesto, ki ne pozna razporok

Roubaix, Francija, 17. aprila. Tekom treh tednov so v tem mestu praznovali dve diamantni poroki, osem zlatih porok in dva sta praznovala svoj 100. rojstni dan. Razporoke so v mestu nepoznane.

Cinderella ples

Nocoj, v soboto, priredi ženski gospodinjki klub S. N. Doma na 80. cesti velik ples. Na tem plesu bo dobila dekle ali žena z najmanjšo nogo par čevljev zastoj. Le izkažite se!

* Siamski kralj in kraljica sta dospela v Zedinjene države.

Španski kralj je "priljubljen" na Francoskem, kjer mu kličejo slava

Paris, 17. aprila. Alfonso de Bourbon, ki je bil do zadnjega torka še kralj najstarejše monarhije v Evropi, je včeraj stopil na pariško tla in bil pozdravljen od tisočglave množice. Nad 30.000 ljudi se je zbralo na železniški postaji in pred trgov pred postajo, da vidijo kralja v preganstvu. "Živijo kralj!" je kričala množica. Noben kralj, ki je komaj odstopil, ni bil še nikdar tako pozdravljen kot je bil Alfonso. Policija je bila skoro brez moči, da bi zadrževala ljudi, ki so se rinili proti kralju, tako da se ni mogel nikamor premakniti. Končno se je policiji le posrečilo spraviti kralja v avtomobil, ki je odpeljal proti hotelu, kjer je kralja čakala kraljica in ostala družina. Alfonso je čudno gledal po množici, končno je pa le dvignil klobuk in se nasmejaj. Množica se je pozneje zbrala pred hotelom in klicala kralju slava in živijo. Šele pozno v noč se je razšla. Kot poročajo francoski viri, je pregnani kralj Alfonso še vedno mnenja, da se bo vrnil na prestol. Izjavil je, da se je samo začasno odpovedal prestolu. Počakal bo splošnih volitev, ki se vršijo junija meseca po Španskem, in prepričan je, da bodo rojalisti dobili večino. Ako pa ne, tedaj se bo kralj podal volji naroda in se za vedno odpovedal.

Bogata zapuščina

3. aprila je v Clevelandu umrla Mrs. Stevenson Burke. Zapustila je \$3.900.000. V poroki pravi, da zapušča \$975.000 umetniški šoli v Clevelandu. En milijon dolarjev je zapustila neki svoji nečakinji.

Radio zna spremeniti vse dosedanje šege in običaje človeštva

V Clevelandu zboruje National Industrial Congress, ki je imel sinoči svoj letni banket v mestnem avditoriju. Ob priliki tega banketa je major general James Harbord, predsednik ekskutivnega odbora Radio Corporation of America, govoril pomembne besede o bodočnosti radija. "Ne bo dolgo," je rekel general Harbord, "ko bo nastopil na radio celoten simfonični orkester, spojen v en sam električni instrument." Harbord je podrobneje opisoval tak instrument, ki je že precej spopolnjen, in ki združuje v sebi glasove vijoline, čelo, flavte, pozavne in človeški glas. Prerokoval je, da ni več daleč čas, ko bo skoro sleherna ameriška hiša opremljena z aparatom, ki bo poleg godbe obenem kazal slike in govoril. Časopisi in para so v zadnjih letih prinesli največ preobrata v človeški družbi. Tekom prihodnjih dvajset let pa je elektrika na vrsti, da naredi naravnost revolucionaren preobrat. Televizijski aparat bo zlasti povzročil popolnoma novo gibanje. Seje se bodo lahko vršile potom tega aparata. Ljudje se bodo videli eden drugega, slišali se, pogovarjali se. Bankirji bodo lahko igrali golf, in potom televizijskih aparatov obenem dirigirali poslovanje. Mednarodna zborovanja se bodo vršila potom televiziije. Harbord je prerokoval, da bo elektrika tekom prihodnjih dvajsetih let temeljito spremenila naše šege in običaje, naše postave in celo mogoče našo moralo.

Ubiti raketir dobi krsto za \$15.000

New York, 17. aprila. Giuseppe Masseria, vodja newyorških raketirjev, ki je bil ubit pretekle sredo od dveh nepoznatih, dobro oblečenih mladih moških, počiva sedaj v krsti, za katero se je plačalo \$15.000. Delana je iz solidnega bronu. Medtem pa skuša 40 detektivov dognati, kdo je Masseria umoril.

Če nimate pameti

Mr. Joseph Swarczewski, 7921 Simon Ave., je že dolgo brez dela. Na banki je imel \$2.200 in je sklenil kupiti farmo blizu Elyrie. Vpraševala sta z ženo pri različnih agencijah. In v torek je prišel k njima neki moški, ki je izjavil, da ima baš pravo farmo za družino. Plačati je treba takoj \$2.200. Farma pa da je baje vredna \$35.000. Šla sta, mož in žena in potegnili iz banke ves svoj denar, za katerega sta se trudila vse življenje. Šla sta z moškim nekam na zapadno stran mesta, kjer sta izročila denar. Reklo se jima je, da počakata pol ure. Toda sleparja ni bilo več. Sedaj je mož brez dela, družina brez denarja, brez farme. Kako lahko bi pustila denar v banki in naročila banki, da slednja preskrbi vsa izplačila, ne da bi bilo treba denar vleči iz banke. Nekateri ljudje nikdar ne pridejo k pameti.

Pogreb šuštaršica

Pogreb Ladislav Šuštaršica, 1105 E. 64th St., se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Vida.

* Umrli speaker Nicholas Longworth je zapustil vse premoženje svoji ženi.

Mestna vlada troši manj, pa ima tudi precej manjše dohodke

Direktorji raznih oddelkov mestne vlade so poročali včeraj mestnemu managerju glede njih poslovanja za prve tri mesece letošnjega leta, za januar, februar in marec. Iz predloženih računov se vidi, da so direktorji potrošili v treh mesecih \$263.964 manj kot pa jim je bilo dovoljeno. Vsega skupaj je mestna vlada v prvih treh mesecih letošnjega leta potrošila \$34.000 manj kot lansko leto. Toda na drugi strani računskih knjig je pisana pa druga zgodba. Lansko leto je mestna uprava dobila od davkov in drugih dohodkov svoto \$4.842.064 tekom meseca januarja, februarja in marca. V prvih treh mesecih letošnjega leta je pa dobilo mesto le \$4.475.085 od vseh davkov, ali za \$368.000 manj kot lansko leto. Torej se ni čuditi, da so morali direktorji hraniti, ker denarja niso imeli na razpolago. In mesto bo moralo še bolj hraniti s stroški, kajti mnogo je zastalnih davkov, o katerih se je pričakovalo, da bodo plačani. Tudi drugi mestni dohodki so se zmanjšali. Na primer, lansko leto je prinesel rent za mestni avditorij v treh mesecih \$143.958, letos pa samo \$106.000. Mestne sodnije so iztirjale za \$46.000 manj globe kot lansko leto. Mestni zrakoplovni pristan je dobil v prvih treh mesecih letos samo \$6.000.00 najemnine, lansko leto v istem času pa \$22.000.

Angleška vlada ima zelo trdno stališče

London, 17. aprila. Pričakovano se je, da bo padla včeraj angleška vlada, ki stoji pod načelnstvom delavskega voditelja Ramsay MacDonalda. Zastopnik konservativcev v parlamentu je predlagal, da se MacDonaldu izreče nezaupnica, in ko je bil naznanjen rezultat glasovanja je dobil MacDonald 54 glasov večine. Ako ne bi dobil večine, bi moral iti MacDonald k kralju, ga prositi, da razpusti parlament in se razpiše nove volitve. Delavsko vlado so rešili liberalci s svojimi glasovi.

Srtrna kosa

Danes zjutraj je umrl Martin Smalec, po domače Goršetov, doma iz fare Prečna na Dolenjskem. Star je bil 47 let. Bil je član društva Maccabees, 1288, in tudi delničar Slovenskega Doma na Holmes Ave. ter Slov. Delavskega Doma na Waterloo Rd. V Ameriki je bival 30 let. Zapuščala žalujočo soprogo, dve hčeri in enega sina, v starem kraju pa dve sestri. Stanoval je na 705 E. 156th St. Čas pogreba se nazna ni pozneje. Vršil se bo pod vodstvom A. Svetek Co. Sorodnikom izražamo naše iskreno sožalje!

V bolnico

V Mt. Sinai bolnico se je podal Frank Škrlič, 9514 Elizabeth Ave., v svrhu operacije. Prijatelji ga lahko obiščejo v sobi št. 126.

V bolnico

V Lakeside bolnico je bil odpeljan Andy Bole, 1135 Addison Rd. Podvrči se bo moral operaciji. Obiski zaenkrat še niso dovoljeni.

Zaroka

Miss Vida Smole, hčerka Mr. in Mrs. Smole iz 6112 Glass Ave., se je zaročila z Mr. John Zaliznikom, 1095 E. 64th St. Naše iskrene čestitke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljke naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 92. Sat., April 18th, 1931.

Kdo je v Rusiji "kapitalist"

Slaba letina v letih 1927 in 1928 je povzročila v Rusiji nevarnost lakote in ruski kmetje so uvideli, če oddajo svoje pičle zaloge žita v mesta, da njih samim ne bo nič ostalo. In takrat je ruska sovjetska vlada zavzela taktiko zaplenjenosti in konfisciranja žita, katerega niso kmetje hoteli prostovoljno postaviti na trg. Mnogo kmetov je bilo tedaj obsojenih na smrt in ustreljenih, mnogo zaprtih in mnogo izgnanih v daljne pokrajine.

In bilo je v tem času, da se je v proletarski Rusiji definiralo imenovanje "kulaka," o katerem je bilo že toliko govora. Po boljševiskem naziranjju je "kulak" bogat kmet, toda kmalu se je to označba oprijela vseh onih kmetov, ki niso bili voljni prodajati svojih pridelkov po cenah, katere so jim narekemale razne lokalne komunistične komisije.

V povprečni ruski vasi je kaj težko ločiti "bogatega" kmeta od njegovega soseda. Ozirajoč se na ameriški standard, je celo dobrostoječi kmet v Rusiji revež, ker je malo kultiviran, večinoma nepismen, nima nobenih pripomočkov udobnosti in tudi drugače ni zavidanja vreden.

Toda povsod, v Rusiji in drugod, so gotovi kmetje, ki so se s pridnim delom, razumnostjo in varčnostjo povzdignili nad svoje povprečne sosede. Tako so razširili svojo posest, posrečilo se jim je nabaviti dve kravi mesto ene, morda tri konje mesto enega, in v njihovi hiši so morda dve ali tri sobe, mesto da bi bila sama ena. In tak kmet je v Rusiji "bogati" kmet, ki je zaznamovan z označbo "kulak," prvi predhodnik nekega novovrstnega kapitalizma. In kot tak, je bil ta kmetijski razred obsojen od vladodržcev v destruktijo in propad.

Rusija ima danes 160 milijonov prebivalcev, in od teh je nad 80 odstotkov ali več kakor 130 milijonov kmetov. Proletariat tvori samo 30 milijonov prebivalcev Rusije, ki prebivajo večinoma v Moskvi, Leningradu, Krakovu ter še v nekaterih večjih krajih, raztresenih po tej ogromni deželi, ki zavzema eno šestino površine zemeljske oble.

Med temi 130 milijoni kmeti je, po določilu vlade, 4 odstotke kulakov, kateri so podvrženi mnogo višjim davkom kakor ostali. To pomeni, da je v Rusiji od 5 do 6 milijonov "kulakov," ki rovarijo proti državi in ki formirajo neke nove vrste kapitalizem.

Nedavno se je vršila obravnava proti človeku, ki je ustrelil ljubimca svoje žene. Obtoženi je pri obravnavi izjavil, da je bil človek, katerega je ustrelil, kulak. Ko ga je sodnik vprašal, zakaj ga tako definira in označuje, je obtoženi triumfalno odgovoril:

"Kaj ne bo kulak! Saj je imel v hiši šivalni stroj!"

V pogonu proti takozvanemu novemu kapitalizmu je vlada zaslegla in zaplenila posest tisočih kulakov. Brez vsakega predsvarila so se pri takih "kulakih" pojavili vladni agentje, ki so jih takoj spodili iz hiš ter jim dovolili vzeti s seboj samo najpotrebnejšo obleko.

Tisoče teh kulakov je bilo izgnanih v puste stepe ob turško-sibirski železnici, ki teče od Turkestana, ob kitajsko-mongolski meji, v Sibirijo. Tisoče jih je bilo izgnanih v ledeno severno pokrajino, kjer morajo delati ob strupenem mrazu v tamošnjih gozdovih, ker vlada potrebuje lesa, da si z njegovim izvozom zagotovi inozemske kredite.

In baš v tem tiči točka in določilo o "prisilnem delu," na katerega se sklicuje vlada Zedinjenih držav, ko ne dovoli uvoza ruskega lesa iz ruskih severnih pokrajin.

D O P I S I

Collinwood, O.—V nedeljo 3. maja ob pol osmih zvečer priredi Soc. klub št. 49 J. S. Z., v Slovenskem delavskem domu, 15335 Waterloo Rd., majniško proslavo. Govoril bo Joseph Martinek, boritelj za starostno pokojnino in brezposelno zavarovanje. On je urednik "Am. Delnic ke Listy," ki izhaja na 4734 Broadway Ave. Torej čeh.

Nastopila bosta Miss Terbižan in Vinko Zgonik v deklamaciji. Živo sliko bo aranžiral Vinko Coff. Ann Wesworth bo pela in igrala gitaro. Hrvatski tamburaši "Kičeni Srem" bodo proizvajali koncertne točke. Naš

Torej na svidenje 3. maja v Slovenskem delavskem domu.

Odbor.

"STARI GREHI" V EUCLID, O.

Kmalu bo nastopil dan veselja in smeha za Slovence v Euclidu in za vsakega, kdor pride v nedeljo na igro "Stari grehi." Videli boste tudi, kako bo polkovnik oženil svojega slugo s staro Katro. Videli boste, kako sluga krađe žganje, likerje in cigrare svojemu polkovniku. Pre-

pričan sem, da ne bo nikomur žal, kdor pride na igro "Stari grehi," ker tam bo videl vse to in marsikaj zanimivega.

Bi li radi videli, kako se stari, plešasti samci pripravljajo radi očetovstva?

Bi li radi videli, kako stari samci snubijo 20-letno dekle in kar vsi trije naenkrat?

Vse to boste videli, ako pride-te.

Ste li kedaj slišali, kako stara 50-letna devica objublja zvesto-bu svojemu 55-letnemu zaročen-cu in kako jo je sram, ko reče "da."

Ste li že kedaj slišali, kako se "mladi" 50-letni zakonski par prepira takoj prvi dan po poro-ki?

Čeprav je kdo izmed vas videl vse to, pa pridite vseeno vsi, ker dobro je le, da človek pozabi svo-je vsakdanje skrbi in misli na slabe čase. In s tem bo pa tudi pomagano našim brezposelnim ki so v resnici potrebni pomoči, ker 10% čistega dobička gre v ta namen.

In navsezadnje pridejo salve

NEKAJ ZANIMIVEGA NA JUTROVEM

Zopet se nam je približala top-la pomlad. Vsa narava se zopet prebuja iz zimskega spanja, top-lo solnce meče svoje žarke na zemljo in pomaga cveticam in drugim rastlinam iz zemlje. Pti-ce se že oglašajo in nas razvese-ljujejo s svojim čarobnim pet-jem ob zgodnjih jutranjih urah. Vse se veseli krasne pomladi in tako se je tudi mi.

In minil je tudi postni čas in pričela se je zopet sezona vese-lic, koncertov in tudi pikniki se bodo kmalu pričeli. Naše dru-štvo Tabor št. 139 SNPJ prire-di veselic danes, 18. aprila to-čno ob sedmih zvečer v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Ave.

Vljudno ste vabljeni vsi člani društva Tabor. Vsi brez izjeme se udeležite veselice. Ravno tako so pa vabljeni tudi drugi rojaki, ob blizu in daleč! Nikomur ne bo žal, kdor se bo udeležil. Kaj-ti postrežba bo prvovrstna, za prazne želodec nam preskrbijo naše izurjene kuharice, za suha grla bo pa dobra kapljica. Kdor bo prišel s suhim grlom, se bo gotovo vračal z mokrim.

Za plesateljine bo pa izborna češka godba, dobro poznana v

Joseph Fabjančič.

Bivša novčarnica je sedaj zvezni zapor

New Orleans, 16. aprila. — V poslopju, kjer so prej v tem mestu izdelovali ameriški denar, se bodo te dni vršile velike izpre-membe. Ker je menda radi brez-poselnosti zmanjkalo denarja, bodo poslopje spremenili v ječo. Tudi to je kos poznane Hoover-jeve in republikanske prosperi-tete.

Newburške novice

Lep pomladanski dan je bil. Solnce je gledalo prijazno na zemljo in jo ogrevalo s tako lju-beznivimi žarki, da se je prebu-dila iz zimskega spanja in si za-čela nadevati lišp zelenja in cvet-ja.

Kaj ne, tako se začinjajo po-vesti. Tudi jaz imam napisati povestico, zato sem pa tako za-čel.

Spominjam se še, ko je pred šestimi leti prišla v šolo precej boječa mlada šolarica. Stara je bila sicer že 13 let, vendar je bila še majhna in prvič v naši šo-li. Plaho se je ozirala na vse strani. Tuje ji je bilo vse. Tuj-tudi jezik, ki so ga šolarji žlobu-drali. Sestra ji je sicer govorila v slovenščini, toda morala je sedeti med šolaricami, ki so bile mnogo mlajše od nje. Deklica je namreč prišla iz starega kraja in ni poznala angleščine, kakor-tudi ne ostalih otrok.

Pa Anica Cvelbar, tako ji je bilo ime, se je z vso vnemo opri-jela novih šolskih nalog. Hitro je pobirala izgovorjavo in po-men besed in čez nekaj tednov se je že drznila reči kako angleško.

Anica je šla kmalu v višji raz-red. Sedaj je ni bilo več sram. Učila se je pridno in kmalu si je mogla pomagati z novim jezi-ko.

Ko je čez par let zapustila šolo, ji je tekla angleščina kot bi bila prava "Irka." Ampak sedaj moram začeti to povest od druge strani.

Iz Anice je postala Ana. Iz deklice dekle. Vedno pridna, je rada pomagala staršem in se ved-

talenti in umetniki iz vsega okrožja naše širne župnije. Ob tej priliki bo prvič nastopila na-ma mladinska godba pod vo-dstvom Mr. Bečaja. Nastopili bo-do na odru razni mladi muzikan-ti s harmonikami. "Craspr klub" bo pokazal svoje najbolj-še točke. Dekleta iz Sodality in fantje iz Holy Name bodo igrali zanimivo smešno igro. Boy Scouts bodo pokazali, kaj so se že naučili. Videli boste, da so scouti vrla organizacija. Alum-ni sv. Lovrenca bodo na progra-mu z mično vlogo. "Sarnaders" bodo nastopili v smešnih vlogah in še drugi. Vse to se bo vršilo 26. t. m., ali od nedelje čez teden. Rezervirajte ta večer za pred-stavo, ki se bo vršila v Narod-nem domu na 80. cesti in sicer v korist cerkve.

Kaj pa pikniki? Prvega si je mislilo društvo Rainbow Shooting klub. Vrš se v Maple Gardens in sicer popoldne 26. aprila. Pravijo, da bodo stre-ljeli tako visoko, da bodo zvezde padale. Naši cerkveni prostori bodo letos zaposleni skozi vse poletje. Čez teden je dvorana na razpolgo za razne veselice in ples, ob nedeljah pa za piknike.

Odkar sem zadnjič poročal — in to je več kot mesec dni — se je nabralo zopet par novih na-ših malčkov. Gilbert Gromov-ski, Josephine, Matilda Vidic, in pa Helen, Mary Pucel so bili pri-štet med kristjane.

Opozarjamo starše, ki imajo otroke v javnih šolah, da jih po-šiljajo k nauku. Ne moremo se pritoževati glede rednega obisko-vanja krščanskega nauka od strani otrok v Maple Heights in Randall. Izmed 54 družin v Maple Heights sta dve družini, ki zanemarljivo svoje otroke v tem oziru popolnoma. Vsi drugi jih pošiljajo redno in otroci se pridno učijo. Toda isto se ne more, žali Bog, trditi o "Jutro-vi deželi." Tam je več kakor 150 otrok, ki rastejo kakor zajci v

Torej na svidenje danes zve-čer!

NAJBOGATEJŠI LJUDJE NA SVETU

Mi vedno domnevamo, da smo najbogatejši narod sveta, misleč pri tem na Forda, Rockefellerja, Morgana, Mellona in ostale ame-riške milijonarje. Zato se bo marsikdo začudil, ko bo izvedel, da ima Anglija več milijonarjev kakor Amerika.

Dalje je tudi dejstvo, da naj-bogatejši mož sveta ni kak ame-riški bilijonar, marveč neki in-dijski princ. Ta pravilčno bog-at indijski princ je maharadža Nizam, vladar male države Hy-derabad, ki leži v sredini Hindu-stana.

Kako veliko je pravzaprav njegovo bogastvo, tega natančno nihče ne ve. Toda dejstvo je, da poseduje nad dve milijardi dolarjev. Ta bogataš je star 45 let ter vlada nad trinajst mili-joni ljudi. V svoji privatni bla-gajni ima ta knez nakupčenega samega zlata, ki je vredno nad 500 milijonov dolarjev. In nih-če ne ve, koliko so vredni nje-govi rodbinski in državni dragulji.

Pred nekaj tedni je ta knez potoval v mesto New Delhi s svojim posebnim vlakom, ki je obstojal iz dvaindvajsetih pull-man vagonov. Temu vlakmu pa so sledili štirje nadaljni vlaki, ki so vozili njegovo prtljago in avtomobili, katerih ima ta indij-ski Krez nad 400. Njegovi pri-vatni dohodki znašajo okoli 40 milijonov dolarjev na leto. In ta bogataš živi v Indiji, kjer vla-da taka revščina, da nimajo ljud-je kaj obleči, niti ne kaj v usta nesti, ter vlada državici, ki šte-je 13 milijonov prebivalcev. . .

Drug velik bogataš je Ivar Kreuger, kralj švedskih užigalic. On je star 51 let in je neoženjen. Kreuger poseduje 250 tovarn za izdelovanje užigalic, ki so razse-jane v tridesetih državah ter proiz-ducirajo 90 procentov vseh užigalic, ki se jih rabi na svetu. Mladi šved je začel svojo kari-ero v Zedinjenih državah, nato pa je odšel v svojo domovino, kjer je prevzel tovarno po svo-jem očetu. Mladi Kreuger je reorganiziral svojo obrt in kmalu

gozdu. Če bi mi mogli imeti vsa-ko leto birmo in bi morali biti otroci birmani šest let zaporeda-ma, potem bi se dalo še kaj do-seči. Ko pa je enkrat bil pri birmi in pri prvem sv. obhajilu, potem je pa proč ves nauk. Po-tem slišite le eno pesem: "Naš je že opravljen." Se ne gleda, če ve kaj o Bogu in verskih resnicah. Samo da je opravljen. Vabimo, prosimo, se hudujemo, kregamo, samo kolnemo ne, pa je vse sku-paj bob ob steno z nekaterimi ljudmi. Odgovornost teh star-šev ne bo lahka.

Od sedaj naprej je nauk vsak četrtek ob 4. popoldne in ob ne-deljah takoj po maši ob devetih. Pošljite svoje otroke k nauku! Zapoved pravi: od 7. pa preko 14. leta, da bodo vedeli, kaj jim je verovati in zakaj, da ne bodo govorili takih bedarij o cerkvi, kakor se čujejo od nekaterih odraslih. Kakor druge predmete, tako je treba tudi o verskih res-nicah danes vedeti več in jih bo-ljše poznati, kakor kedaj poprej. Ti si katoličan zato, ker je bil tvoj oče katoličan. Tvoj otrok pa ne bo, če ne bo vedel, zakaj je dobro biti katoličan. Ti si zra-sel v katoliški deželi in med sa-mimi katoličani. Tvoj otrok pa poha-ja v brezversko šolo, se me-ša med brezverske in drugover-ske otroke. Če mu ne daš pod-lage in pravega, temeljitega spo-znanja verskih resnic in zgleda, da, zgleda je tudi treba, potem bo tvoj otrok pustil še tisto malo, kar je vedel in bo živel brez Bo-ga in umiral brez Boga, brez ka-tere-ga pa ni sreče ne tukaj, ne na onem svetu. Jezus je rekel: "Kdor ne veruje, bo pogubljen!" Nekateri bodo mogoče pozneje s težavo skušali pridobiti nazaj, kar so njih starši brezbrizno za-tergali, kar se sedaj godi v mnogih slučajih pri enem drugem slo-vanskem narodu. Zato se zave-dajte sedaj, starši, da človek ni žival. Človek ima dušo. Če je ta izgubljena, je vse izgubljeno.

Urednik, se razume, je obju-bil z vsemi štirimi podporo in izjavil, da se bo že v jutrajšnji številki skopal nad gemlarje, raketirje in drugo tako golazen, in da jim bo povedal kaj je prav in kaj ni.

Drugi dan izide številka, na prvi strani tri kolone dolg čla-nek, posvečen kalivcem in tep-talcem javne morale in je kar de-ževalo krasnih izrazov, kot: ba-rabe, cigani, lumpi, ušivci itd.

Dan pozneje sedi urednik v tiskarni in ravno išče vs zami-šljen, po svojih možganih misel za prihodnji članek, ko se odpro vrata in v urad stopi šest čevljev in tri palce visok možakar, bli-skajočih oči in s precej debelim krepelcem pod pazduho. Uredni-ka je kar za zazeblo, ko je ugledal možaka, še bolj pa, ko ga ta vpraša, če je urednik doma.

"Ravnokar je odšel, a bo takoj nazaj," reče urednik. "Kar tukaj na stol se vsedite, pa tale časo-pis berite ta čas, da urednik pri-de." Obiskovalec se vsede na stol, vzame ponudeni časopis v roke, položi krepelce v naročje in se zatopi v časopis.

Urednik se pa počasi in pre-vidno izmaže iz urada in gre pri zadnjih vratih na prosto. Že se hče globoko oddahniti, ko stopi preden neki možakar, ki je tudi nosil v roki precej pomenljivo gorjačo in ga vpraša če je ured-nik notri.

"Je, je," odgovori hitro ta. "Kar v uredništvo pojdite in tam ga boste dobili sedečega na sto-lu. V rokah ima časopis, toda pazite se, ker ima pri sebi pre-cej debelo gorjačo."

Možakar ne reče nič, ampak stopi skozi vrata v urad. Ured-nik pa postoji še nekoliko časa pri vratih in posluša, kako se bo-djo dnevni dogodki razvili. Po glasu spozna, kako možakar, ki je pravkar vstopil, s krepko kletvico nahruli v uradu čakajo-čega možaka, nato se zasliši kre-pke udarce, ki je nosil seboj pre-cej pomenljivo vsebino, nato pa nastane strašen vršič, ropot, kletvice in udarci. Stoli v uradu so dajali od sebe jako pomenlji-ve glasove in butanje ob steno je govorilo, da se vrši v uradu pre-tep po vseh pravilih pretepaške umetnosti. Kmalu nato zahrešče vrata in po stopnicah se zvalita oba možakarja, ki nadaljujeta na cestnem tlaku s tako lepo pri-četim delom.

Urednik nekaj časa opazuje vse to, potem pa hiti na postajo in se odpelje s prvim vlakom iz mesta, ki je bil posled brez časo-pisa.

Kedaj je človek upravičen do kvorta ohajčana, in se mu radi tega ne očita, da je pijanec? — Takrat, kadar mu žena napravi za večerjo mesene klobase s hre-nom, goveji guljaž s papriko, ali svinjska suha rebra z zeljem.

Če verjamete al' pa ne.

Veste, navsezadnje je urednik velik revež. Če zapiše tako, ni temu prav, če poroča drugače, razkači kakega drugega. In po-tem pridejo pritožbe, anonimna pisma, telefonski klici in razna namigavanja, da se jih bo ured-nik o priliki nalezal kot žejen človek ohajčana.

Tako je nekoč, ko so bili še stari, dobri časi, začel izdajati nekdo časopis v malem podežel-skem mestecu, kjer je bila javna morala pod ničlo in so imeli pr-vo, drugo in zadnjo besedo raketirji, profesionalni igralci in drugi takli elementi. V mestecu je bilo sicer še nekaj dobrih ljudi, ki so morali pa svoje proti-predloge držati zase. Tem se je zdelo, da mora nov časopis počis-titi mesto, zato so takoj drugi dan, ko je izšla prva številka, poslali deputacijo, ki je odločno zahtevala, da mora urednik napi-sati in si privoščiti v par član-kih ljudi, ki delajo zgago in sra-moto velenjenemu mestecu. Ako tega urednik ne stori, so re-kli, ne bomo lista podpirali.

Urednik, se razume, je obju-bil z vsemi štirimi podporo in izjavil, da se bo že v jutrajšnji številki skopal nad gemlarje, raketirje in drugo tako golazen, in da jim bo povedal kaj je prav in kaj ni.

Drugi dan izide številka, na prvi strani tri kolone dolg čla-nek, posvečen kalivcem in tep-talcem javne morale in je kar de-ževalo krasnih izrazov, kot: ba-rabe, cigani, lumpi, ušivci itd.

Dan pozneje sedi urednik v tiskarni in ravno išče vs zami-šljen, po svojih možganih misel za prihodnji članek, ko se odpro vrata in v urad stopi šest čevljev in tri palce visok možakar, bli-skajočih oči in s precej debelim krepelcem pod pazduho. Uredni-ka je kar za zazeblo, ko je ugledal možaka, še bolj pa, ko ga ta vpraša, če je urednik doma.

"Ravnokar je odšel, a bo takoj nazaj," reče urednik. "Kar tukaj na stol se vsedite, pa tale časo-pis berite ta čas, da urednik pri-de." Obiskovalec se vsede na stol, vzame ponudeni časopis v roke, položi krepelce v naročje in se zatopi v časopis.

Urednik se pa počasi in pre-vidno izmaže iz urada in gre pri zadnjih vratih na prosto. Že se hče globoko oddahniti, ko stopi preden neki možakar, ki je tudi nosil v roki precej pomenljivo gorjačo in ga vpraša če je ured-nik notri.

"Je, je," odgovori hitro ta. "Kar v uredništvo pojdite in tam ga boste dobili sedečega na sto-lu. V rokah ima časopis, toda pazite se, ker ima pri sebi pre-cej debelo gorjačo."

Možakar ne reče nič, ampak stopi skozi vrata v urad. Ured-nik pa postoji še nekoliko časa pri vratih in posluša, kako se bo-djo dnevni dogodki razvili. Po glasu spozna, kako možakar, ki je pravkar vstopil, s krepko kletvico nahruli v uradu čakajo-čega možaka, nato se zasliši kre-pke udarce, ki je nosil seboj pre-cej pomenljivo vsebino, nato pa nastane strašen vršič, ropot, kletvice in udarci. Stoli v uradu so dajali od sebe jako pomenlji-ve glasove in butanje ob steno je govorilo, da se vrši v uradu pre-tep po vseh pravilih pretepaške umetnosti. Kmalu nato zahrešče vrata in po stopnicah se zvalita oba možakarja, ki nadaljujeta na cestnem tlaku s tako lepo pri-četim delom.

Urednik nekaj časa opazuje vse to, potem pa hiti na postajo in se odpelje s prvim vlakom iz mesta, ki je bil posled brez časo-pisa.

Kedaj je človek upravičen do kvorta ohajčana, in se mu radi tega ne očita, da je pijanec? — Takrat, kadar mu žena napravi za večerjo mesene klobase s hre-nom, goveji guljaž s papriko, ali svinjska suha rebra z zeljem.

Minljiva in puhla je slava sveta

NEKOLIKO ZGODOVINE O ŠPANSKEM KRALJESTVU

Te dni se je zrušil v prah kraljevski prestol države, ki je bila svojočasna ena najmočnejših in najbogatejših na svetu: odpovedati se je moral prestolu Alfonso XIII., zadnji španski kralj starodavnega rodu Bourbonov, čigar člani so deset stoletij vladali Španiji.

Špansko kraljestvo grandeze in stare slave je stvar zgodovine in preteklosti in iz kraljestva se je porodila republika. Alfonso je prenehal biti vladar Španije, ki je danes samo še senca onega, kar je bila nekdanj.

Velicina in sila Španije se je nekdanj razprostirala preko dveh kontinentov. Njeni zavojevalci so ponesli španske prapore v Severno in Južno Ameriko in na Dajni vzhod.

Kjerkoli je bila moč, bogastvo in slava, tam je bila Španija, katero so Grki nazivali Hesperijo — deželo zahajajočega sonca.

V listih zgodovine vidimo zabeležene španske srednjeveške vojne, invazijo Mavrov, kolonialno Španijo in končno njeno ogromno mornarico, imenovano Armada, ki je bila največja mornarica tedanje davne zgodovine.

In v vseh teh stoletjih španske veličine in slave je dinastija Bourbonov držala kraljevo žezlo v roki.

Predniki zadnjega španskega kralja datirajo tisoč let nazaj. Leta 888 je Eudes, sin Roberta Močnega, zasedel prestol Francije ter s tem ustanovil dinastijo, ki je prenehala vladati tedaj, ko se je zakotalila izpod rabljeve sekire glava zadnjega kralja tega rodu — Ludovika XIV. Leta 1700 je član in potomec bourbonskega rodu, Filip Anjouški, vnuk francoskega kralja Ludovika XIV., zasedel španski prestol.

Posihmal je bila vlada Bourbonov v Španiji dvakrat prekinita: prvi leta 1807, ko je Napoleon Bonaparte vrgel s španskega prestola dinastijo Bourbonov ter posadil na španski prestol kralja, katerega je sam imenoval. In drugič leta 1868, ko se je morala odpovedati prestolu kraljica Izabela II., ker je zavel preko dežele republikanski duh.

Leta 1875 je spet zasedel španski prestol Alfonso XII., oče zadnjega španskega kralja.

Izza smrti prvega Alfonsa pa do odpovedi zadnjega Alfonsa je preteklo tisoč let.

Pred desetimi stoletji zaznamuje zgodovina Španije same invazije. V deželo so vpadali in jo pustošili Rimljani, Barbari in Mohamedanci. V zvezi s temi je vredno omeniti, da je izgnanstvo muslimanov in židov igralo veliko vlogo v zgodovini španskega cesarstva. Nekateri zgodovinarji so mnenja, da je bil storjen izgnanstvo židov iz Španije, kar se je zgodilo s slovitim ediktom leta 1492, prvi korak španske propasti, ker se je takrat prenehala trgovinska ekspanzija Španije.

Nato je nastopila španska inkvizicija. Na ukaz kraljice Izabele je bilo izgnanih 200.000 Špancev — židov, mož, žena in otrok, bogatih in revnih, iz dežele.

Prvi Bourbonec je zasedel španski prestol leta 1700. Za časa Napoleonove invazije dežele, v letih 1807-8, se je moral na Napoleona ukaz odpovedati, španski kralj Karol IV., in ko je leta 1814 prenehala vlada Francozov, je zasedel španski prestol zopet Bourbonec Ferdinand II.

Šest let Ferdinandove zlovalde je izzvalo v deželi revolucijo, tekom katere je zopet Francija intervenirala. Nato je zasedla prestol mlada kraljica Izabela, ki je vladala od leta 1843 do leta 1868, nakar se je morala odpovedati vladi.

V bourbonski rod se je pomešala kri, ki je povzročila v rodni bolezni in blaznosti. Ta kri se je pomešala v bourbonski rod

v liniji, iz katere izhaja zadnji španski kralj.

Oče sedanjega kralja, ki se je pravkar odpovedal prestolu, je bil jetičen in je umrl pred rojstvom sina, Alfonsa XIII. Njegova žena, mati zadnjega kralja, je bila vnukinja angleške kraljice Viktorije, in baš ta je zanesla v špansko kraljevo rodbino prokletstvo svojega rodu iz Battenbergove linije — bolezen hemophila. Hemophila je bolezen krvi in krvnih žil, ki povzroča krvavitve, tako da včasih majhna praska zadostuje, da oseba, ki je podvržena tej bolezni, izkrvavi, ker se ji ne more ustaviti krvi. In značilno dejstvo glede te bolezni v Battenbergovi liniji, je to, da se bolezen širi potom žensk, podedujejo jo po samo moški. Dve Alfonsovi hčerki nimata te bolezni in sta popolnoma zdravi, Alfonsov drugi sin pa je glohonen.

Ekspanzija staroslavne Španije v kolonialni imperij tovari enega najbriljantnejših poglavitij njene zgodovine. Ob onem času so španske ladje objadrale vsa dotlej znana morja. Španija je bila tedaj v pravem pomenu besede kraljica vseh morij. Njeno ozemlje se je raztezalo v Mehiko, Kubo, Porto Rico in na Filipine. Vpliv Španije je še danes viden v Mehiki, kjer vladajo samo španski običaji.

Nato pa je začela Španija izgubljati kos za kosom svojih kolonialnih posesti. Zadnji udarec, ki ga je dobila Španija in ki je povzročil, da je prenehala biti kolonialna sila, je še v spominu sedanje generacije. To je bila špansko-ameriška vojna, ki se je vršila leta 1898. To vojno so povzročile Zedinjene države, ki so zahtevale pravice za prebivalstvo Cubé ter konec zatiralnega vladnega sistema od strani Špancev.

Z mirovno pogodbo, ki je sledila tej vojni in ki je bila podpisana dne 9. avgusta 1898, je bilo špansko nadvladje v novem svetu končano in Španija je izgubila vse pravice suverenosti na Cubi in Porto Ricu.

Nato je predala Španija Zedinjenim državam Filipine in Sulu otok, za kar je prejela 20 milijonov dolarjev odškodnine. Tako je prišla nekdanj mogotca in slava Španija, pred katero je trepetal skoro ves svet, ob vso svojo veličino in slavo, in njena trgovska in vojna mornarica sta padli na ničlo.

Nezadovoljstvo proti obstoječim razmeram se je pričelo širiti v Španiji zlasti po svetovni vojni. Pričeli so se pojavljati vedno pogostejši izgedi, demonstracije in zahteve po ustavnih pravicah in slišati je bilo čimdalje glasnejše klice po odstopu Alfonsa XIII. Mnogo je pripomogla k njegovemu padcu tudi izjalovljena španska kampanja v Maroku, v kateri so izgubili Španci nad deset tisoč mož in ogromne vsote denarja.

Med ljudstvom je zavel nov duh in narodi so dali dovolj jasno razumeti, da ne verujejo v stare pravljice, da so kralji in monarhi izvoljenci in maziljenici božji, postavljeni na svoja mesta po volji kakega nadnaravnega, višjega bitja. Kraljevski prestoli se drug za drugim rušijo. Portugalska, soseda Španije, je republika, Italija je samo še senca monarhije; tam ima diktator večjo moč kakor katerikoli kralj, toda upati je, da bo videl v razvojih Španije, ki je tudi imela svojega diktatorja, miglaj zgodovine in prst usode; Francija je že davno obračunala s svojimi kralji; Rusija, Nemčija, Avstrija, Kitajska, Turčija, Grška in druge dežele so ji sledile. Ostalo je še nekaj kraljev na Balkanu in pa kralj Anglije, v kateri deželi pa vlada večja demokracija kakor v katerikoli republiki.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST

Spisal
Dr. Fr. Detela

Dnevi so postajali mrzli, in semtertja je že sneg pobelil velike poljane. Vitovec je zavaroval koroške trdnjave s krepkimi posadkami, da bi opazovali in ustavljale cesarja, ki se je mudil v Velikovec; sam je odinil s precejšnjo vojsko proti Celju. Ker je izprevidel, da je radodarnost najpopularnejša vladarska čednost, je obdaril bogato vse svoje vojake. Ti so ga že pozdravljali kot grofa celjskega in prepevali vso pot svatovske pesmi. Vitovec se je spomnil tudi, da je baš preteklo leto, odkar je kneginja Katarina vdova, in da je zadoščeno že vsem zahtevam ženske zvestobe in dostojnosti. In vendar ni zagledal z lahkim srcem mesta celjskega. Sprejem je bil slovesen, a nekako hladen. Povabila je kneginja na obed poveljnike, a ukazala tudi, da naj se utabori vojaštvo zunaj mesta, češ, da še ni pripravljenih stanovanj. Vitovec je malo osupnil in sklenil ostro paziti na vse, kar se godi na dvoru. Ljubeznost gostoljubne kneginje so si razlagali poveljniki po svoje. A ona je kazala veselo lice, ko so ji dušo polnile skrbi. Izvršitve svojega načrta ni smela dalje odložiti; še ta dan je morala govoriti z Ostrovharjem. Po obedu so možki še obseleli, kakor je bila takrat nelepava navada, in Ostrovhar je bil že precej dobre volje, ko ga pokliče kneginja skrivaj k sebi. Bila je neizrečeno razburjena; zakaj morala se je kmalu odločiti njeno usodo. Premišljevala je, kaj bode, če ji odreče Ostrovhar in razodene nakano Vitovecu. Vstopil je povabljenec, ona pa je bila tako zmehčana, da dolgo ni našla besede, ki bi napegljala razgovor v pravi tir.

"Milostiva kneginja," je dejal Ostrovhar, nič prav zadovoljen, da je moral ostaviti prijetno družbo, "poklicali ste me."

"Da, res," je menila ona in mu ponudila stol. Pričela ga je hvaliti, koliko uslug da ji je že storil, kako se je izkazoval v vseh bojih in zatimnil slavo marsikatero veljavnejšega moža. "Ne laskam se Vam," je dejala; "saj ve ves svet, da ste v zadnji bitki pri Celju Vi rešili našo čast in naše mesto, ko je bil spravljen Vitovec ob vso največjo nevarnost." Ostrovhar je mahnil z roko, češ, ne omenjajmo teh malenkosti, a hvala je dela tudi njemu dobro.

"Milostiva," je dejal, "kadar se reče: Udrimo in hura! takrat ni boljšega od mene. A Vitovec je boljša glava. On si zna pomagati, ko misli nas kdo, da je že vse izgubljeno. Mi planemo na sovraga, kadar ga vidimo pred seboj; a on ga zna zasačiti in se mu ogniti, če je treba; zakaj on je vedno poln načrtov in naklepov."

"Jako lepo," je dejala ona, "da na svoje stroške povzdiguje prijatelja; a jaz vendar vem, da bi bili Vi takisto dober poveljnik kakor on, in z lahko vestjo bi Vam jaz izročila svojo vojsko. In izročila Vam jo bodem tudi; zakaj, da govorim naravnost, baš zaraditega sem Vas poklicala."

"In Vitovec?" je vprašal Ostrovhar.

"Vitovec!" je pohajljala ona v zadregi, nepripravljena na to vprašanje, in ker se je sramovala nekoliko svojih naklepov. "Njega čaka druga čast," je dejala in živo zardela. Takoj si je bistroumni Ostrovhar raztolmačil rdečico; nekako po domače se je nasmejaj in ji voščil mnogo sreče. Ona pa je naročala, da naj ne omeni o tem ničesar Vitovecu.

"Brez skrbi," je dejal on, "jaz znam govoriti, kadar je treba, in molčati. Presenetili bomo Vitovec, milostiva; kaj ne?"

"Da, popolnoma presenetili.

če ne, nam utegne izpodleteti vse."

"No, no, no," je tolažil oni. "Kaj pa hoče izpodleteti! A lepše je vsekako, da ne sluti on še ničesar."

"Ne samo lepše, gospod Ostrovhar, ampak najnujnejša potreba," je poudarjala ona, on pa je prikimal, češ, ženskam so pač malenkosti važnejše od poglavitnih reči. "Vi morate najprvo pridobiti vojaštvo." Ostrovhar je mrmral, da je to nepotrebno; zakaj če ga kneginja postavi za poveljnika, se mu mora pokoriti vse. A ona je ugovarjala in menila, da naj poskrbi, da mu bodo vojaki tako slepo vdani, kakor so sedaj Vitovecu, in da je treba k temu denarja.

"Gola istina! Treba je denarja, milostiva kneginja," je menil junak in skočil pokoncu.

"In baš tega morebiti Vi nimate na prebitek, gospod Ostrovhar. Ne zamerite!"

"Bog ne daj, milostiva, da bi Vam jaz kaj zameril. A Vi vidite človeku na dno duše in pregledate ga na prvi pogled."

Ona se je nasmešnila pristojušemu možu in omenila, da mu nakaže na svojo blaginjo denarja, a on da naj ne štedi.

"Brez skrbi!" je dejal on. "V vojski nimate viteza, ki bi znal bolje obrniti denar. Preden mine teden, ne bode več vprašal po Vitovecu noben vojak; vse bode vpilo: živio Ostrovhar!"

"In potem se zmeniva dalje," je dejala ona in mu podala roko; on pa jo je pogledal premetno in opomnil modro, da se žakoval naveliča sčasoma vsak poštenjak.

"Vsi ljudje so enaki," si je dejala kneginja sama, vesela, da se ji je posrečil zviti naklep. "Svoji koristi žrtvuje vsakdo najzvetejšega prijatelja."

Ostrovhar pa je zopet poiskal družčino, ponosen, da mu zaupava kneginja svoje srčne skrivnosti. Sumljivo in zvedavo je ga pogledoval Vitovec, ki je slutil, odkod da prihaja, oni pa se je skrivnostno namuzal in sedel na svoj prostor. Vitovec je bil jezen: zakaj doslej ni skrivnil Ostrovhar ničesar pred njim; obrnil se je v stran s poglavitnim smehom na ustih, češ, zvedel bodem vendar tvojo skrivnost.

Prepričajno je sprejela kneginja še tisti večer Vitovec. Natanko ji je moral opisati vse svoje vojevanje; posvetovala sta se o zvezi s kraljem Ladislavom, o naskoku na celjski grad in urejala druge važne reči; a ko je vprašal Vitovec, kdaj da napravi svatbo, je menila, da mora žalovati še ta mesec, smrtni mesec rajnega grofa. Zadovoljen

se je poslovil Vitovec; a ko je začel premišljevat njene besede in njeno vedenje, se ga je lotevala nejevolja; in kakor tolmajo sumnjivi ljudje sploh najnedolžnejšo stvar tako, da se jim krepi in opravičuje sumnja, tako se je vprašal tudi on, zakaj da je bila tako prijazna, zakaj ne ponosna in ravnodušna kakor po navadi. Oh, ona že ve zakaj, on pa tudi! Prišel je podkupljen dvorni sluga in povedal, kako dolgo in prisrčno da se je menila kneginja z Ostrovharjem; tudi par besedi je bil ujel sluga. Pobesila se je Vitovecu glava, ko je v misli utopljen hodil po sobi. Zakaj je Ostrovhar tako skrivnosten hodil po sobi. Zakaj je Ostrovhar tako skrivnosten! Ako bi mu bila naročila kneginja kaj poštenega, ne bi on skrivljal. Oj, pletu se zanke, in ujel se bode Vitovec, ako ni oprezen! Prav nesrečen je bil. Dokler se je vojskoval, je imel mir v srcu; zdaj pa se je pričel notranji boj, mnogo mučnejši od onega. Najbolj ga je bolelo, da se mu odtujuje Ostrovhar. To je bil edini prijatelj, ki mu je on zaupal vse, in ta kuje zdaj proti njemu Bog ve kake naklepe! Vprašala ga je vest natičen, če ni on enako ravnal ob tej in oni priliki; a takoj ga je začel opravičevati razum, da se je vedel on pač čudno proti cesarju, da se vede nekako čudno proti kneginji; a razlaila sta ga bila cesar in kneginja, oni je njegov nasprotnik, tej pa je že obilno zadostil za krivico. Ostrovharju pa je bil vedno najzvetejši prijatelj, odklival ga je vedno, veselil se z njim in žaloval. Če ga izdaja Ostrovhar, kdo ga ne bode izdal o priliki! Vitovec, ki že prej ni mnogo čislal človeškega rodu, ga je začel zdaj zaničevati in sovražiti. A hudo ga je skelelo čustvo osamelosti. Zakaj ljudje smo navezani ne brez svoje krivde. Bistro naj pregleda svoje dušo in zapazil bode v skritem kotu čepečo ničemnurnost, ki mu šepeče, da je on mnogo boljši od drugih; in če je tako možki, da jo iztira, bo zagledal za njo kup svojih napak; in dasi so morebiti manjše od tujih, vendar ne bode videl več samo tujih; kakor nam hribci, ako stoje blizu nas, zastavljajo razgled celo na visoke gore. Gospodu Vitovecu pa ni prišel na misel ta pomoček; kakor bi marsikateremu drugemu tudi ne, ker živimo ljudje bolj vnanje. Preudarjal je le, kako bi se rešil iz zagate. Ali bode kos kneginji in Ostrovharju? Hladni razum mu je zanikaval vprašanje; strast mu je velevala, da naj se poskusi z obema. Vsaj poskrbi naj, da se ne bosta smejala na njegove stroške. Voj-

ska je njegova, vsi poveljniki razen Ostrovharja so zanj, kaj bi se bal! In Ostrovharjeva krivda, ali je tako dokazana? Sme li po videzu obsoditi izkušnega prijatelja? Morebiti je pa Ostrovhar zvest! "Oj, da bi bil!" je vzdihnil Vitovec, in zasvetila se mu je iskra upanja, ki jo je skrbno netil v svojem srcu. Sklenil je nikomur ne verjeti razen svojim očem in ušesom, in nadejal se je, da se kmalu razprši bridka sumnja.

Druga dne sreča Ostrovharja. Ostro mu pogleda v oči, ki so ga prijazno pozdravljale, in napelje pogovor na kneginjo in nerazumno njeno vedenje. Ostrovhar, sicer tako odkritosrčen, je molčal trdovratno. A bil je baš tako vesel kakor Vitovec čemerem, tako da ga je začel oštevati Ostrovhar, češ, da ni nikdar zadovoljen in vesel in kazi celo drugim veselje, in da še vreden ni take žene, kakršna je kneginja.

"Meniš, prijatelj?" je siknil oni med zobmi, ne da bi ga pogledal. "Ti se imaš pač za vrednejšega."

"Boljši mož bi bil jaz gotovo," se je hudoval prijatelj. "Ti ne smeš misliti, da ugaja ženskam vedno premišljevanje in vse tište skrivnosti, ki nam kisajo srce in obraz. Bodi vesel in ne kliči slabih časov! Povej, kaj imaš zopet, da ti odvalim kamen od srca!"

(Dalje sledi.)

DNEVNE VESTI

Brat gangeža nima vstopa v Ameriko

Varšava, Poljska, 17. aprila. Jan Zuta, ki trdi, da je brat znanega Jack Zuta, gangeža v Chicagi, ki je bil ubit v nekem sporu z banditi, je prosil za dovoljenje, da sme v Zedinjene države, da sprejme dedščino svojega brata, ki znaša baje en milijon dolarjev. Toda konzul ni hotel viziirati njegovega potnega lista, češ, da se Jan Zuta lahko zaplete v boje z gangeži. Ako hoče dobiti dedščino, mu to lahko preskrbi poljsko zunanje ministerstvo.

Dva brata odvetnika poslana v zaslužen zapor

Philadelphia, 17. aprila. Patrick Conway, 56 let star, in njegov brat Peter Conway, star 55 let, oba odvetnika, sta bila danes vsak obsojena na 30 do 60 let zapore, ker sta skupno oslepila razne posojilnice, katere sta zastopala na sodnih, za svoto \$864.000. V 225 slučajih sta po neverila denar.

Vodja gangežev ubit v New Yorku

New York, 16. aprila. — Giuseppe Masseria, poznan policiji kot vodja vseh raketirjev in gangežev v New Yorku, je bil danes ubit od nepoznane roke. Pet krogel je bilo izstreljenih v njegovo glavo, ko je sedel pri igranju kart v nekem malem restavrantu na Coney Islandu.

Sin je slišal o pogrebu matere po telefonu

San Francisco, 17. aprila. William Williams, ki je sedel v svoji hotelski sobi v tem mestu, je slišal telefonskim potom pogrebne obrede, ki so se vršili za njegovo mater v Schenectady, 3.000 milj daleč. Slišalo se je vse prav razločno.

Županov sin aretiran radi nemoralnosti

Salt Lake City, Utah, 17. aprila. Tu so aretirali 18 letnega John Bowmana, sina mestnega župana, ker je kriminalno napadel neko 16 letno dekle in ker je obenem kršil prohibicijske postave.

* Novi angleški podkralj Indije, lord Willingdon, je dospel v Bombay.

MALI OGLASI

Išče se

ženska za hišno opravila. Oglašaj naj se na 1006 E. 64th St. Sprejme se tako, ki pride za par ur na dan.

Dodge avto

se proda. Coupe model. Stiri dobra kolesa, motor prenovljen, vse v dobrem stanju. Cena samo \$85.00. Vprašajte na 982 E. 63rd St. (92)

Naznanilo

Članicam društva sv. Neže C. K. of O., št. 139, naznanjamo, da se ne bo vršila veselica v nedeljo 19. aprila, ker je preveč drugih vesel in ker so preslabi časi. Vseeno pa bodo članice plačale 50 centov v društveno blagajno. — Odbor. (92)

Naprodaj je

White Star peč, kot nova. Je veljala \$149.00. Vprašajte takoj na 16001 Parkgrove Ave. Je zelo poceni.

Stanovanje

čedno, ima štiri sobe, se da v našem. Garaža na razpolago. Stanovanje je spodaj. Oglašite se na 19296 Mohawk Ave. (95)

Odda se

lepo stanovanje, obstoječe iz starih nanovo papiranih sob, na 1119 Addison Rd. Pozve se istotam spodaj ali pa pokličite — KEnmore 0363-W. (92)

Priporočilo

Priporočam se rojakom, da mi poverijo, da jim preračunam stroške novih stavb. Pa tudi vsakovrstna popravila sprejemam. Vse delo se izvrši točno in po nizkih cenah.

Lorenc Rokave

mizar, gradbenik in stavbenik. 705 E. 162nd St. Tel. Glenville 8860. (Sat. May 16).

Naprodaj je farma

ima 38 akrov, ob tlakani cesti, ima mestno vodo in elektriko, v hiši, 10 akrov trte, 26 akrov sadnega drevja, katerega več kot polovica že rodi sadje. Farma je v lepem kraju blizu mesta. Cena je \$4000.00. Potrebno je samo \$1000 takoj, ostalo na mala odplačila po 6% obresti. Vprašajte pri M. Jalovec, 19494 Mohican Ave. — Tel. KEnmore 1837-J.

Prva slovenska

popravljalnica vsakovrstnega pohištva. Izdelujemo tudi nove "parlor sets" in tudi popravljamo vse pohištvo. Vse delo jamčeno. Cene nizke. Pokličite in pridem do vas, ter vam dam nasvet, ne da bi vas kaj veljalo. Se rojakom vljudno priporočam.

John Lukanc

698 E. 159th St. Tel. Eddy 2407-J. (Sat. X)

HENRIK SIENKIEWICZ POTOP

iz poljske prevele
DR. RUDOLF MOLE

(Nadklevanje)

"Na uslugo vaši knežji milosti!"

"Ali se mi zdi od slabosti, ali je res, da je hotel Oskierka pred par dnevi razstreliti vrata s petardo?"

"Da, vaša knežja milost, toda švedje so petardo iztrgali, sam je lahko ranjen. Sapiehovci odbiti."

"Če je le tako ranjen, bo zopet polzkusil. Katerega smo danes?"

"Zadnji dan decembra, vaša knežja milost!"

"Bog bodi milostiv moji duši! Novega leta ne doživim več, že od nekdaj mi je bilo prerokovano, da vsako peto leto stopi smrt okoli mene!"

"Bog je milostiv, vaša knežja milost."

"Bog je z gospodom Sapieho," je odgovoril knez gluho.

Naenkrat se je začel ogledovati in je rekel:

"Mraz mi prihaja od nje. Ne vidim je, a čutim, da je tu."

"Kdo, vaša knežja milost?"

"Smrt!"

Nastal je trenutek molčanja, slišalo se je le šepetanje očenaša, ki ga je molila gospa Jakimovičeva.

"Poglejte!" se je naenkrat oglašil knez s pretrganim glasom, "ali zares verjamete, da se lahko izveličate samo v vaši veri?"

"Se v smrtni uri se lahko odzove zmotam," je odgovoril Harlamp.

Odmevi strelav so postali v tem hipu še gostejši. Strel iz topov je pričel stresati šipe, ki so vsak hip odgovarjale z žalostnim žvenketanjem.

Knez je nekaj časa mirno poslušal, potem se je nalahko dvignil na vzglavju, oči so se začele polagoma širiti, zenice bliskati. Sedel je; čez nekaj časa se je prijel za glavo in nekaj zakričal, kakor v blaznosti.

"Boguslav, Boguslav, Boguslav!"

Harlamp je zbežal kakor blazen iz sobane.

Ves grad se je tresel in drgetal od strelav iz topov.

Naenkrat se je zaslislal krik tiščerih glasov, potem je nekaj grozovito streslo vse stene, tako da so se polena in ogelje usula na pod iz kamina, obenem je planil Harlamp v sobano.

"Sapiehovci so razstrelili vrata!" je zakričal. "Švedje so zbežali v stolp! Sovražnik je tu! Vaša knežja milost!"

Daljša besede so mu zamrle na ušnicah. Radzivil je sedel na naslonjaču z izbuljenimi očmi. Z odprtimi usti je hlatal po zraku, šklepetal je z zobmi, z rokama je trgal naslonjač, na katerem je sedel, in zroč z grozo v globino dvorane, kričal, ali bolje hropel pretrogoma:

"Saj je Radziejovski. . . Jaz ne! Rešite! . . . Kaj hočete?!"

Vzemite to krono! Rešite me, ljudje! Jezus, Jezus, Marija!"

To so bile zadnje besede Radzivila.

Nato se ga je lotilo grozno kolcanje, oči so mu stopile še bolj na vrh, vzravnal se je, padel je vznak in se ni več premaknil.

"Umrl je," je rekel zdravnik.

"Marijo je zaklinal, ali ste slišali, dasi je bil kalvinist," se je oglašila gospa Jakimovičeva.

"Naložite drvo na ogenj!" je rekel Harlamp prestrašenima pačetoma.

Sam se je približal truplu, zatislil mu oči, potem pa je vzel z oklepa pozlačeno podobno božje Porodnice, katero je nosil na veržici, sklenil Radzivilu roke na prsni in jo položil med nje.

Blesk ognja se je odbijal od zlate podobe, ta odsev je padel vojvodi na obraz in ga tako razsvetlil, da se ni zdel še nikdar

tako miren kakor zdaj.

Harlamp je sel poleg trupla, oprl komolce ob kolena in si zakril obraz z dlanmi.

Molčanje je dramilo samo stellanje.

Naenkrat je nastalo nekaj strašnega. Najprej je vzplamtel grozen svit. Zdelo se je, kakor bi se ves svet izpremenil v ogenj, obenem pa se je razlegel tak grom, kakor bi se udirala zemlja pod gradom. Zazibale so se stene, strop se je razpočil pod treskom, vsa okna so popadala na tla in steklo se je razbilo na tisoče koscev. Skozi odprta okna so se v tem hipu vsuli oblaki snega, in veter je začel žalostno tuliti po kotih sobane.

V sobani so popadali vsi ljudje z obrazov na tla, vsi so onemeli od strahu.

Prvi se je dvignil Harlamp in je takoj pogledal na truplo vojvode, toda truplo je ležalo ravno, mirno, le zlata podobica se je nekoliko nagnila v rokah.

Harlamp se je oddahnil. Poprej je bil prepričan, da je planila v sobo drhal satanov, da odnese knezovo truplo.

"Beseda je meso postala," je rekel. "Švedje so gotovo razstrelili stolp in sebe."

Toda odzunaj ni prihajal noben glas. Očividno so Sapiehove vojske nemo opazovale, ali pa so se bale, da je morda ves grad podminiran in da se smodnik vname zaporedoma.

"Naložite na ogenj!" je rekel pačetoma Harlamp.

In vnovič je zaplapolala sobana od iskreč, migajoče svetlobe. Okoli pa je vladala smrtna tišina, le ogenj je sikal, le veter je tulil in sneg se je valil čimdalje bolj skozi odprta okna.

Končno so zahrumeli zmešani glasovi, potem se je razleglo žvenketanje ostrog in topot številnih korakov; vrata v dvorano so se odprla na stečaj in vojaki so planili v sobano.

Napravilo se je jasno od golih sabelj in vedno več viteških postav, opravljenih s čeladami, kapucami, kalpakami, se je rinilo v dvorano. Mnogi so nosili v rokah svetilke in ti so svetili molče, stopajoč previdno, dasi je bilo v dvorani svetlo od ognja.

Naposled je skočil iz trume mal vitez in zakričal:

"Kje je vojvoda vilenski?"

"Tu," je rekel Harlamp in pokazal na truplo, ki je ležalo na naslonjaču.

Gospod Volodijovski je pogledal in rekel:

"Ne živi!"

"Ne živi! Ne živi!" je šel glas od ust do ust. "Izdajica ne živi več!"

"Da!" je rekel Harlamp. "A če oskrbite njegovo truplo in ga razsekate na kose, storite zlo, zakaj pred smrtjo je zaklinal najsvetejšo Devico in v rokah drži njeno podobno!"

Te besede so napravile globok vtis. Kriki so umolkli. Vojaki so se začeli bližati, hodili okoli naslonjača in gledali pokojnika. Oni, ki so imeli svetilke, so mu svetili v oči, on pa je ležal ogromen, tih, s hetmanskim dostojanstvom na obrazu in z mrzlo resnobo smrti.

Vojaki so prihajali po vrsti, med njimi tudi starešine. Približali so se Stankievič, oba gospoda Skrzetuska, Jakob Kmitič, Oskierka in gospod Zagloba.

"Res je," je dejal s tihim glasom gospod Zagloba, kakor bi se bal zbuditi kneza. "Najsvetejšo Devico drži v rokah in njen odsev mu pada na lice."

Po teh besedah se je odkril. V tem hipu so storili to tudi drugi. Nastalo je molčanje, polno spoštovanja, katero je naposled prekinil Volodijovski.

"Ah!" je rekel, "on je že na božji sodbi in ljudje mu nič več ne morejo."

Tu se je obrnil k Harlampu. "Ali ti, nesrečnej, čemu si radi njega zapustil domovino in svojega kralja?"

"Dajte ga sem!" se je oglašilo nekaj glasov.

Nato je Harlamp vstal, zgrabil za sabljo in jo vrgel z žvenketom na tla.

"Tu me imate in razsekajte me!" je rekel. "Nisem ga zapustil z vami vred, ko je bil mogočen kakor kralj, a potem ga nisem mogel zapustiti, ko je bil v nesreči in ni nihče ostal pri njem. Oj! Nisem se okoristil v tej službi, zakaj že tri dni nisem imel ničesar v ustih in nogi se mi šibita pod menoj. Toda imate me, razsekajte me, saj tudi to priznam," tu je gospodu Harlampu glas zadrtel, "da sem ga ljubil."

Po teh besedah je omahnil in gotovo bi bil padel, ali Zagloba je razprostrl roki, ga prijel, ga zadržal, a potem začel kričati:

"Pri živem Bogu! Dajte mu jesti in piti!"

To je ganilo vse navzoče do srca, zato so vzeli gospoda Harlampu pod roko in ga odvedli takoj iz sobane. Potem so tudi vojaki začeli po vrsti zapuščati sobo, pobožno se križaje.

Na poti v svoj stan je Zagloba nekaj razmišljal, ugibal, kašljal, naposled je potegnil gospoda Volodijovskega za rokav.

"Gospod Mihael!" je rekel.

"No?"

"Srd na Radzivila me je že minil, saj je umrl! Opuščam mu iz srca, da mi je stregel po življenju!"

"On stoji pred božjim sodnikom!" je odgovoril Volodijovski. "Saj, saj. . . Hm! Če bi mu to kaj pomagalo, bi dal končeno še za mašo, ker se mi zdi, da ima gori hudo zadevo."

"Bog je milostiv!"

"Da je milostiv, je res, a vendar ne more gledati na krivoverce brez gnusa. On ni bil le krivoverec, marveč tudi izdajica! To je baš!"

Tu je gospod Zagloba dvignil glavo in začel gledati kvišku.

"Bojim se," je rekel čez nekaj časa, "da bi mi kdo izmed Švedov, ki so se dvignili s smodnikom v zrak, ne padel na glavo, zakaj da jih v nebesih niso sprejeli, je gotovo."

To so bili dobri fantje," je rekel s priznanjem gospod Mihael, "rajši so poginili, nego da bi se bili podali. Malo je takih vojakov na svetu."

Potem sta šla molče dalje, kar naenkrat se je gospod Mihael ustavil.

"Bilevičeve ni bilo v gradu," je rekel.

"Odkod veš to?"

Vprašal sem one paže. Boguslav jo je vzel v Tavroge."

"Oj!" je rekel Zagloba, "to je, kakor bi volku zaupal kozo. Toda to ni tvoja stvar; tebi je namenjena ona druga peščica."

XXX.

Po kraljevem prihodu se je izpremenil Lvov v pravo prestolnico ljudovlade. Skupno s kraljem je prispele večje del škofov iz vse države in vsi posvetni senatorji, ki niso služili sovražniku. Izdani pozivi so ravno tako klicali pod orožje šlahto ruskega in bolj oddaljenih vojvodstev; odzvala se je v velikem številu in oborožena, a toliko lažje, ker Švedov sploh ni bilo v teh krajih. Rastle so oči in srca ob pogledu na to črno vojsko, katerra nikakor ni spominjala na ono velikopoljsko, katerra se je pod Ustjem tako slabo upirala sovražniku. Nasprotno, prihajala je semkaj grozna in bojovita šlahta, od mladih nog na konju in na bojnem polju, vzgojena sredi neprestanih divjih tatarskih napadov, navajena prilivanja krvi in požigov, ki je obvladala bolj sabljo nego latinščino. Zgrinjalo se se v Lvovu vedno nove čete. Nekateri so prispeli od skalnatih Beščadov, drugi iznad Pruta, Dnjestra in Sereta. Valila se je šlahta iz Volinja in še iz oddaljenejših vojvodstev,

zakaj tako sovraštvo je užgala v vseh dušah vest, da je dvignil sovražnik svojo svetokrunsko roko na pokroviteljico ljudovlade v Čenstohovi.

Se celo kozaštvo se ni upalo staviti zapreke, ker se celo v najtrdovratnejših so se ganila srca. Sicer pa so jih celo Tatarji prisilili, da so se po poslancih poklonili kralju in že stotič ponovili prisego zvestobe. Za kraljeve sovražnike grozno tatarsko poslanstvo pod vodstvom Subagazi beja se je mudilo v Lvovu ter ponujalo v hanovem imenu sto tisoč orde na pomoč ljudovladi, izmed katerih je lahko štideset tisoč takoj odrinilo izpod Kamenca na bojno polje.

Razen tatarskega poslanstva je prispelo tudi odposlanstvo s Sedmograškega, da tu nadaljuje z Rakocijem započeta pogajanja o nasledstvu na prestolu; bil je tudi cesarski odposlanec, bil je papeški nuncij, ki je prispeel s kraljem, dan na dan so prihajali poslanci kronskih in litevskih vojsk, vojvodstev in pokrajin, da izrazijo svojo zvestobo kralju in voljo braniti propadajočo domovino.

V Lvovu je bil neprestano praznik. Ko je dospel kralj, ga je mesto svečanostno sprejelo: duhovništvo vseh treh obredov, mestni svetovalci, trgovci, cehi. Na trgih in ulicah, kamor si pogledal, so vihrale bele, višnjeve, škrlataste, zlate zastave. Ponošni Lvovčanje so dvignili svojega zlatega leva na višnjem polju, ponosno se spominjajoč jedva minulih kozaskih in tatarskih napadov. Čim se je pokazal kralj, je nastal med trumami krik, a trum ni manjkalo nikjer.

(Dalje prihodnjic.)

Vsa severna Ohio bo slišala neprekosljivo pevko Roso Ponselle, ko nastopi v "Normi," ko pride v Cleveland Metropolitan Opera Co. S Ponselle bomo slišali tudi Armanda Tokatyan, slaven armenski tenorist, in Marion Teva, mlado ameriško sopranistino, ki se je pred kratkim omožila in bo to njen zadnji nastop v operi.

Rosa Ponselle bo pela tudi pri otvritveni operi v ponedeljek 27. aprila, v "La Traviata." Nastopita tudi slavna Lauri-Volpi in Lawrence Tibbett.

Ljubljanka tisočih, Lucrezia Bori nastopi v soboto popoldne v ameriški operi "Peter Ibbetson," ki bo peta v angleščini. Lily Pons bo pela v petek popoldne v "Rigoletto" in v "Lucia di Lammermoor" v soboto zvečer.

Public Hall

GIULIO GATTI-CASAZZA, General Manager
EDWARD ZIEGLER, Asst. General Manager

April 27 to May 2

Eighth Gala Season of Eight Grand Opera Performances, Auspices of
NORTHERN OHIO OPERA ASSOCIATION

Ponedeljek, 27. aprila LA TRAVIATA
Ponselle, Egner, Lauri-Volpi, Tibbett, Paltrinieri DeLeporte, Schneider, Serafin

Torek, 28. aprila TOSCA
Jerizna, Thill, Tibbett, Cehanovsky, D'Angelo, Bellezza

Sreda, 29. aprila MIGNON
Bori, Pons, Swarthout, Gigli, Rothier, Bada DeLeporte, Schneider, Hasselmann

Četrtek, 30. aprila CARMEN
Jerizna, Moore, Thill, Pinza, Picco, Windheim DeLeporte, Rogge, Hasselmann

Petek, popoldne, 1. maja RIGOLETTO
Pons, Swarthout, Falco, Gigli, Basiola, Rothier, Ananias, Bellezza

Petek, zvečer, 1. maja NORMA
Ponselle, Telva, Egner, Tokatyan, Pinza, Paltrinieri, Serafin

Sobota, popoldne, 2. maja PETER IBBETSON
(PREVIKAT)
Bori, Telva, Bourskaya, Johnson, Tibbett, Bada, D'Angelo, Serafin

Sobota, zvečer, 2. maja LUCIA DI LAMERMOOR
Pons, Falco, Gigli, Danise, Rothier, Bada, Paltrinieri, Bellezza

Cene za posamezne predstave: \$7, \$8, \$9, \$10, \$11, \$12, \$13, \$14, \$15, \$16, \$17, \$18, \$19, \$20, \$21, \$22, \$23, \$24, \$25, \$26, \$27, \$28, \$29, \$30, \$31, \$32, \$33, \$34, \$35, \$36, \$37, \$38, \$39, \$40, \$41, \$42, \$43, \$44, \$45, \$46, \$47, \$48, \$49, \$50, \$51, \$52, \$53, \$54, \$55, \$56, \$57, \$58, \$59, \$60, \$61, \$62, \$63, \$64, \$65, \$66, \$67, \$68, \$69, \$70, \$71, \$72, \$73, \$74, \$75, \$76, \$77, \$78, \$79, \$80, \$81, \$82, \$83, \$84, \$85, \$86, \$87, \$88, \$89, \$90, \$91, \$92, \$93, \$94, \$95, \$96, \$97, \$98, \$99, \$100

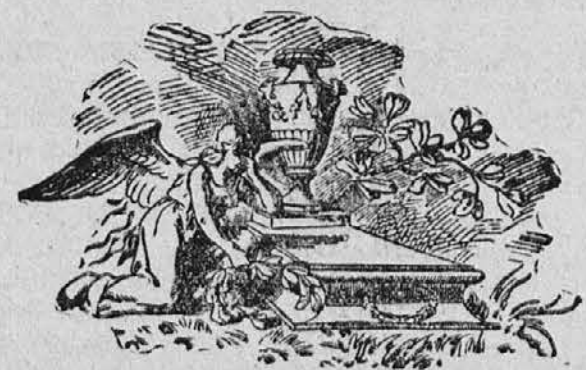
Prave, importirane, na roko pletene preproge iz Perzije

\$25.00 in več

Moje preproge nikdar ne obide, ker harve niso kemično preparirane. Stanejo samo malenkost več, kot one delane na stroju. So pa za vedno. Kupite direktno od uvažalca

ELGIN SHERK

Cleveland Club Building, Carnegie Ave. in E. 107th St.
CLEVELAND, O.
Tel. GARfield 0319

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnega in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moja ljubljena soproga

MARY BESENIČAR

po kratki in mučni bolezni, sprevidena s svetimi zakramenti za umirajoče za vedno zatislila svoje trudne oči dne 27. marca v visoki starosti 70 let, ter smo jo položili k večnemu počitku 31. marca, 1931 na Calvary pokopališče.

Ob priliki izgube ljubljene soproge se iskreno zahvaljujem Rev. Ponikvarju za spremstvo iz hiše v cerkev in na pokopališče in za opravljene cerkvene obrede, in za ganljiv govor v cerkvi. Iskreno se zahvaljujem Mrs. Alič, Mrs. Skander, Mrs. Simenc, Mrs. Mencinger, ki so ji bile v pomoč za časa bolezni. Lepo se zahvaljujem vsem, ki ste jo obiskovali za časa bolezni, vsem, ki ste jo prišli pokropiti, ko je ležala na mrtvaškem odru in vsem, ki so čuli ob njeni krsti in ki so jo spremili na pokopališče.

Lepa hvala članicam društva Srca Marije (staro) in Oltarnemu društvu, ki so prišle ob večerih molit.

Prav lepo se zahvaljujem vsem darovalcem krasnih vencev: Mr. in Mrs. Kraije, družina Mrs. Mencinger, družina John in Mary Widervol iz Norwood Rd., družina Alič iz 74th St., družina John Mayer, Miss Frances Prijatelj iz 64th St., družina Jakob Tisovec, družina Joseph Marinko, družina Joseph Bukovec, družina Frank in Frances Mayer iz Edna Ave., Mr. in Mrs. John Znidarski iz 72d St., družina Louis in Frances Judnič, druž. John Zakrajšek iz 74th St., družina Skander, Victor in Sophie Simenc, društvo Srca Marije (staro).

Iskrena zahvala vsem, kateri so darovali za sv. maše, in sicer: Mrs. F. Kern, družina Prijatelj iz 64th St., Louis Mayer iz St. Clair Ave., družina Jakopič, Mr. in Mrs. Frank Hočevar iz 74th St., Theresa Zakrajšek iz 72d St., Uršula Kuclar iz 165th St., Mrs. Frances Mačercel iz 74th St., Miss Anna Stupica iz 72d St., družina Frank Mayer iz Edna Ave., družina Anton Prijatelj iz St. Clair Ave., družina Frank Skul iz Addison Rd., družina Suhadole, Terezija Jager, Mr. Anton Grdina, Mr. in Mrs. L. Schuster, družina Setina, družina James T. Požun.

Prav lepa hvala vsem, kateri ste dali svoje avtomobile brezplačno pri pogrebu. Lepa hvala pogrebniku Anton Grdina in Sinovi za lepo oskrbo pogreba in za vso prijazno naklonjenost.

Če se je morda katero ime pomotoma izpustilo, prosim, da mi oprostite. Ljubi Bog naj vami bo plačnik vsem skupaj.

Ti pa, preljubljena soproga, počivaj v miru in večna luč naj Ti sveti! Spominjal se Te bom v molitvi. Tako jo tudi priporočam vsem v molitev in blag spomin.

Svet, veselje me ne mika. Z Bogom draga, mirno spavam kar odšla si Ti od tod, večno spanje v grobu tem, to izguba je velika, v raju svetem, tam pa vživaj rane ne zaceli čas, radost, nam neznano vsem!

Žalujoci: Joseph Beseničar, soprog.
V starem kraju zapuščena eno sestro.

Cleveland, O., 17. aprila, 1931.

A. J. ŽUŽEK ODVETNIK

Urad: 210 Engineers Bldg. — Main 8038
Stanovanje: 15708 Parkgrove Ave. — Kenmore 2857-J

DOBER PREMOCI

Točna postrežba!
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
Henderson 5798

Moving — expressing

POKLICITE
TONY SEDMAK
7718 Lockyear Ave.
Tel. Florida 1026-W
Dovajam tudi premog na dom — dober in poceni